

Jaarverslag 2024 Stichting Gastdocenten WO II Zuidoost-Azië

Doelstelling Stichting

De doelstelling van de Stichting gastdocenten WO II Zuidoost Azië is in het 37-jarig bestaan onveranderd gebleven en bestaat uit het geven van voorlichting met name aan jongeren over de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog en de gevolgen daarvan in voormalig Nederlands-Indië en Indonesië.

Uitgangspunt hierbij is de persoonlijke of voorouder beleving, belevenis en ervaringen met als belangrijkste vraagstelling: "Hoe is het om te leven in oorlogstijd en in een daaropvolgende revolutieperiode". Grote groepen bewoners uit voormalig Nederlands-Indië hebben te maken gekregen met allerlei vormen van onderdrukking, vrijheidsberoving, discriminatie en geweld. Daarvan waren er 300.000 niet meer welkom of niet meer veilig in het nieuwe Indonesië en zijn daarom naar Nederland gevlucht. Ze werden repatrianten genoemd.

In de huidige samenleving komen vergelijkbare verschijnselen op grote schaal voor. Het zichtbaar maken van deze vormen van geweld en racisme en de gevolgen daarvan heeft een preventieve werking. Door het geven van informatie over de gebeurtenissen in de periode 1941 en daarna in het voormalig Nederlands-Indië en Indonesië, kan een gesprek op gang gebracht worden. Wij willen graag onze bijdrage leveren aan de discussie over tolerantie, individuele verantwoordelijkheid, racisme, discriminatie en geweld. Fundamentele waarden zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en wederzijds respect kunnen alleen intact blijven, wanneer deze worden beschermd en geen vanzelfsprekendheid zijn.

Van het bestuur

2024 was een zeer succesvol jaar voor de Stichting Gastdocenten WO II Zuidoost-Azië. We konden weer meer gastlessen verzorgen dan in 2023 en we zijn ver boven het niveau dan vóór de Covid-19 jaren. Dit is duidelijk zichtbaar in het aantal scholieren die we met onze gastlessen hebben bereikt.

In 2022 kregen we voor 3 jaar projectsubsidie in het kader van Collectieve erkenning (CEWIN) en hebben we in 2024 bijna 5000 boekjes "De Vergeten Oorlog" van Stichting HONI kunnen uitreiken aan scholieren in basis en middelbaar onderwijs die gastles hebben bijgewoond. De subsidie blijft doorlopen tot 1 maart 2025

Mede door deze CEWIN-subsidie hebben we in oktober een inspiratie dag voor actieve gastdocenten kunnen organiseren. Ongeveer 25 docenten hebben ervaringen en kennis kunnen uitwisselen. Er zijn ervaringen uitgewisseld en het vele online [lesmateriaal](#) is besproken dat de afgelopen jaren online is uitgekomen.

Op 8 juni 2024 is door onze stichting een succesvolle jaarlijkse Landelijke Dag georganiseerd. Deze dag is bedoeld om onze gastdocenten, en eventuele partners, te bedanken voor hun vrijwilligerswerk. Ook kon er genetwerkt worden met uitgenodigde organisaties die het doorgeven van de verhalen onze belangen delen of ondersteunen. Hans Goedkoop gaf een lezing naar aanleiding van zijn presentatie van het tv-programma "Indonesia roept". Daarnaast waren er presentaties van onze gastdocenten Arnold Berger en Joan Snellen van Vollenhoven. Er was een dicht-met-muziek bijdrage van Cindy Smits en Louis ter Burg. Ook konden de 80 aanwezigen genieten van het Indisch buffet van Gebouw Kumpulan te bronbeek.

Op 4 oktober woonde enkele bestuursleden en gastdocenten de lancering van de website onsland.nl bij. Deze website geeft de gedeelde geschiedenis van Nederland en Nederlands-Indië/Indonesië weer. Onsland.nl is bedoeld voor een breed publiek: zowel voor algemeen geïnteresseerden, het onderwijs als voor de postkoloniale gemeenschappen uit Indonesië (in Nederland maar ook daarbuiten). Ook naar de website van onze stichting wordt verwezen. We verwachten dat dit onze bekendheid bij onderwijsinstellingen zal vergroten.

In 2024 is onder leiding van Ronald Poetiray het project gestart: "NIKS!, Sudah, laat maar" Opdat het verzet in Nederlands-Indië niet wordt vergeten. Het bestaat uit 3 pijlers Herdenken, Verbinden en Leren.

Op 21 november is als eerste een symposium in het verzetsmuseum georganiseerd. De zaal was volgeboekt en het werd een interessante avond. Het project zet voort in 2025 met nog 2 bijeenkomsten en een uit te brengen tijdschrift.

Verder zijn we verheugd dat we eind 2024 nieuwe statuten hebben kunnen laten passeren bij de notaris. Hiermee voldoen we aan de nieuwste versie van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). Daarnaast is de naam die we al jaren hanteren (Stichting Gastdocenten WO II Zuidoost-Azië) nu officieel vastgelegd en bestaan we officieel ook niet meer uit werkgroepen. Die nieuwe statuten downloaden op gastdocenten.com/downloads.

Het bestuur is in 2024 ongewijzigd gebleven met Gerda Razoux Schultz als voorzitter, Rob Hagenbeek als penningmeester en Jan Verstraaten als bestuurslid/opleider. Daarnaast gaf Guus Razoux Schultz (website/IT, secretariële taken). Arnold Berger is eind 2024 gestart als pr-coördinator voor scholen. Jan Verstraaten stopte als bestuurslid op 31 december. We bedanken hem voor zijn werk als bestuurslid en opleider. Vanaf 1 januari 2025 zoeken we een nieuw bestuurslid.

Het aantal actieve gastdocenten in 2024 was 49. Daarnaast hebben we een wachtlijst van rond de 10 aspirant gastdocenten die we hopen in 2025 de training succesvol af te afronden. Wegens het bereiken van een hoge leeftijd hebben helaas 3 gastdocenten van de 1^e generatie moeten stoppen met hun activiteiten voor onze stichting.

Landelijke verdeling van onze Gastdocenten:

Groningen	1		Gelderland	4
Friesland	1		Utrecht	11
Drenthe	1		Zuid-Holland	10
Overijssel	2		Brabant	5
Flevoland	2		Zeeland	1
Noord-Holland	9		Limburg	2

Beleid intensiveren gastlessen.

In 2024 heeft het bestuur van de Stichting 2x aan tafel gezet met het ministerie van VWS en het Landelijk Steunpunt Gast sprekers om het beleid rond advies van commissie Bussemaker "Deel en Verbind" (2023) meer vorm te geven. In ons specifieke geval betekent dat om meer bekendheid te geven aan de mogelijkheid een gastdocent of gast spreker in de klas uit te nodigen. Ook zijn er beginnende afspraken gemaakt om met LSG samen te werken met als eerste stap gastlessen-aanvragen die niet vervuld kunnen worden aan elkaar door te geven.

Trainingen.

In 2024 is de Stichting gestart met een nieuwe opzet van de training tot gastdocenten. Hierbij is gewerkt met een poule van ervaren gastdocenten die nieuwe gastdocenten 1-op-1 trainen en begeleiden in hun eerste gastlessen. Daarnaast geven we nog groepstrainingen indien dit qua planning/agenda's mogelijk is. Gezamenlijke trainingsbijeenkomsten komen daarmee niet te vervallen. We hebben 4 ervaren gastdocenten in deze poule kunnen verwelkomen. We hebben Daarmee 8 nieuwe gastdocenten kunnen trainen..

Overzicht gastlessen en -lezingen

Het aantal leerlingen en volwassenen waarvoor gastlessen en gastlezingen zijn gegeven is in 2024 gegroeid ten opzichte van 2023. Hieronder een overzicht van onze “bereik” in 2022- 2024:

Deelnemers gastlessen en -lezingen:	2022	2023	2024
Leerlingen basisscholen	1656	2152	2618
Leerlingen voortgezet onderwijs	1404	2040	1651
Studenten hoger onderwijs	20	25	95
Volwassenen (lezingen etc.)	1247	1115	1584
Totaal:	4327	5332	5948

Rond 15 augustus worden in meerdere steden herdenkingen georganiseerd waarvoor enkele van onze gastdocenten als spreker zijn uitgenodigd. We hebben hier geen cijfers van. Het bestuur is de gastdocenten, onze vrijwilligers, dankbaar voor al hun inzet.

Van de penningmeester

Financieel is het jaar 2024 voor de gastdocenten goed verlopen. De balans was stabiel. De belangrijkste inkomstenbron was de stichtingssubsidie van VWS al en daarnaast enkele projectsubsidies:

- CEWIN (2022 – 2025): projectsubsidie Gratis lesboekjes en inspiratiedagen
- VFonds (2024 - 2025) : Lustrum 80 jaar vrijheid: “NIKS!, Sudah, laat maar” (verzet in Nederlands Indië)
- Karel Doornmanfonds (2024 - 2025) : Lustrum 80 jaar vrijheid: “NIKS!, Sudah, laat maar”

De belangrijkste uitgaven waren onze jaarlijkse landelijke dag, gratis uitgedeelde boekjes (inkoop via vereniging HONI), training nieuwe gastdocenten, een docenten inspiratie dag, reiskosten en bestuurskosten. Daarnaast waren er de kosten voor de 1^e activiteit van het project “NIKS!, Sudah, laat maar”. Ook werden in 2024 de statuten van onze stichting gemoderniseerd wat extra kosten met zich meebracht.

Het batig saldo van onze stichting was in 2024 ruim 3700 euro, echter na aftrek van de in 2024 ontvangen subsidies die voor 2025 gereserveerd zijn, was er een licht negatief saldo van iets meer dan 300 euro.

Op 31 december 2024 was ons reserver 20600 euro. Na aftrek van genoemde subsidie-reserveringen was het netto stichtingsreserve 13400 euro.

Voor de exacte financiële cijfers verwijzen we naar de bijlage “Financieel jaarverslag 2024 Stichting Gastdocenten WO II Zuidoost-Azië.pdf”, ook te vinden op onze website.

Wij blijven voor onze activiteiten sterk afhankelijk van deze subsidies. Zolang wij onze gastlessen en lezingen gratis blijven aanbieden.

Gastdocenten in de media

Enkele van onze gastdocenten zijn in 2024 in het nieuws geweest:

- Anneke Schults met een paginagroot interview in de telegraaf op 11 augustus 2024
- Charles Ligtvoet met dochter en kleindochter op nos tv tijdens de 15 augustus herdenking
- Charles Ligtvoet met een iinterview in het AD van 12 augustus
- Thea Meulders met een interview/oproep op 14 augustus in hcnieuws.nl
- Leon Algra in de dienstbode.nl op 14 augustus 2025
- Joan Snellen als gastspreker tijdens de dialoogdagen 2024 te Almere
- Postume uitreiking van het oorlogskruis aan de vader van onze gastdocent Erik Michels
- Tineke van der Woude-Zulver in de in 2024 verschenen film “Als ik mijn ogen sluit” over vrouwenkampen in Nederlands-Indië.
- Onze gastdocent Dolph Kruijt met een interview in het tijdschrift Indah.
- Nieuwe verhalen van enkele van onze gastdocenten verschenen online op oorlogsverhalen.com en [de indische verhalentafel](https://deindischeverhalentafel.nl).
- Enkele van onze gastdocenten als gastsprekers tijdens locale herdenkingen op 15 augustus of 4 mei. Ook gaven enkele gastdocenten voordrachten die publiek toegankelijk waren, zoals bibliotheken.
- Enkele van onze gastdocenten gaven boeken uit waarbij ze hun ervaringen over de oorlogsjaren in Nederlands-Indië / Indonesië deelden.

Enkele reacties op onze gastlessen en gastlezingen:

Een schooldocent schreef aan onze gastdocent: “Bedankt voor het regelen van deze gastles. Max vond het heel interessant en heeft er thuis veel over verteld. Het heeft veel indruk op Max gemaakt en ik wilde je ben laten weten dat ik het super vindt dat je dit geregeld hebt. Belangrijk om dit soort dingen door te geven aan de kinderen. De moeder van Max”.

Een schooldocent schreef aan onze gastdocent dat een leerling enthousiast vertelde dat hij met het lesboekje “de Vergeten oorlog” naar overgroot-vrader is gegaan en bij het samen doornemen hij voor het eerst vertelde van zijn eigen gebeurtenissen en ervaringen uit die tijd.

Enkele vragen uit de de klassen (groep 7/8):

- Konden jullie niet al zien dat ze kampen bouwden ?
- Zag je je vader nog terug?
- Was er wc papier?
- Uw babyzusje kon niet staan. Hoe moest zij dan buigen?
- Werd uw eten ook gestolen?

Van een feedback formulier: “Zeer indrukwekkend! Intrigerend een verhaal van een ooggetuige te horen wat er gebeurd is tijdens de Tweede Wereldoorlog”

In het verslag van een gastlezing: “Zij heeft het vermogen om haar verhaal op beeldende wijze over te brengen. Aan het einde van haar lezing spraken diverse aanwezigen de hoop uit dat ze dit nog lang mag blijven doen. De verhalen van deze eerste generatie zijn en blijven een grote waarde hebben”

Overleden oud-gastdocenten:

In 2024 zijn de volgende oud-gastdocenten overleden:

- Rob Sullock Enzlin
- Cor Snoek
- dhr WL Blanken
- Harry Sesink Clee

Hun familie en vrienden wensen wij veel sterkte met dit verlies.

Vooruitzichten voor 2025

2025 wordt een druk jaar. We gaan een nieuw bestuurslid installeren en inwerken. Onze nieuwe pr-coördinator gaat aan de slag om de bekendheid van onze stichting onder scholen te verbeteren.

Het project “NIKS!, Sudah, laat maar” gaat door met een workshop in Museum Sophiahof en een herdenking op bronbeek.

Ook zullen we verbinding zoeken met andere organisaties die gastlessen en lezingen verzorgen of die op onderwijsgebied actief zijn.

Vanwege alle ontwikkelingen van actiever pr, bekendheid via onsland.nl en het jaar van “80-jaar vrijheid” verwachten we in 2025 weer meer scholieren, studenten en volwassenen te kunnen bereiken dan het afgelopen jaar, waarmee we onze groei kunnen doorzetten.

Daarnaast streven we het aantal actieve gastdocenten naar rond de 55 te tillen. De 1^e generatie begint flink op leeftijd te geraken, enkele van onze gastdocenten zijn de 90 al gepasseerd. We staan klaar met de 2^e generatie.

Huizen, april 2025.